

**ЕМЕЛЬЯН
ПУГАЧЕВ
МУРАЖАЙЫ**

- **Емельян Ива́нович Пугачёв** ([1742](#) — 21 қаңтар 1775, [Мәскеу](#)) — дон казагы, Шаруалар көтерілісінің басшысы.

- 1773-1775 жылдардағы шаруалар көтерілісінің басшысы Е.И. Пугачев Донның Зимовейск станциясындағы жергілікті дон қазіргі Иван Михайлович Пугачевтың отбасында дүниеге келген.
- Жайық казактары феодалдық – крепостниктік езгіге қарсы күресті жалғастыру үшін ақылды, рухы күшті, ерік-жігері мол көсем Е.И Пугачевті жалған патша ретінде қабылдады.

Халық арасында «Пугачевтің сарайы» атанған казак Михаил Толкачевтың үйінде Емельян Пугачев әлденеше рет тоқтатаған. Көп кешікпей оған жалғас П.Кузнецовтың үйіне «Петр Федорович патша» Устиньяға құда түсуге келді.

Е. Пугачев сотқа берген жауабында «Неке қию рәсімінен кейін Устиньяны шанаға отырғызып, қасымдағы жақын-жуықтарыммен бірге атқа қонып, М.Толкачевтің үйінде әзірленген тағаммен көңіл көтердік»- деп көрсеткен.

Дом казака М.Толкачева, названный в народе «дворцом Пугачева», где не раз останавливался Емельян Пугачев. Рядом находился дом Кузнецовых, куда вскоре «царь Петр Федорович» пришел свататься к Устинье.

«По окончании венчальной церемонии, Устинью посадили в сани, я сел верхом, и со всеми моими ближними приехали в дом к М.Толкачеву, был обеденный стол, и несколько повесилились». - показывал Е. Пугачев на следствии.

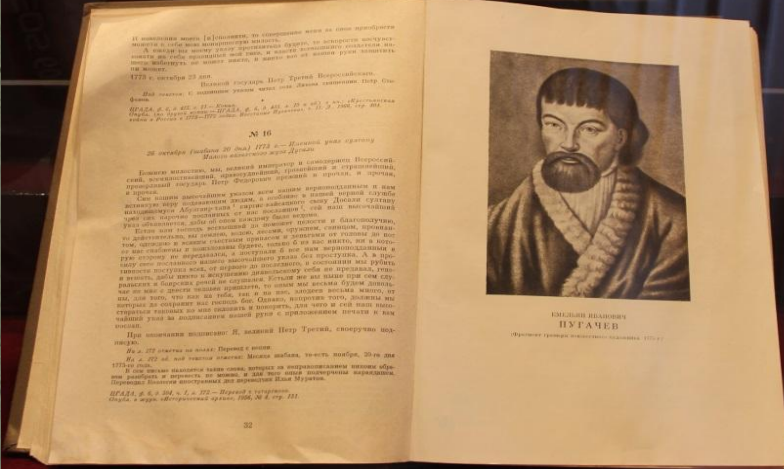
- Халық арасында «Пугачевтің сарайы» атанған казак Михаил Толкачевтің үйінде Емельян Пугачев әлденеше рет тоқтатаған. Көп кешікпей оған жалғас П. Кузнецовтың үйіне «Петр Федорович патша» Устиньяға құда түсуге келді.
- Е. Пугачев сотқа берген жауабында «Неке қию рәсімінен кейін Устиньяны шанаға отырғызып, қасымдағы жақын-жуықтарыммен атқа қонып, М. Толкачевтің үйінде ізңрленген тағаммен көңіл көтердік»- деп көрсеткен

тарғанының қалған тағдыры қызық екендігіне толы. Көптеген жауаптаудан кейін Устиннің Каспийдың қамалына отырғызылған.
 II Екатерина билігінің таразысы басында дәурдің алапат иркіміне ілкімен негіз қалды. Жазды В.Г.Короленко.

Каспийдың қамалы
 Каспийдың қамалының суреті.

Павел Петрович
 ПУГАЧЕВ
 (суреті Павловский-Корсаков, 1777)

© Пугачёв арыстанының құжаттары (1773-1775)
 Дәулетшілік еліміздің Е.Тұрғынов (1773-1775)

● Пугачев Ордасының құжаттары.

М. И. П. Д. О. К. О.
1758

М. И. П. Д. О. К. О.
1758

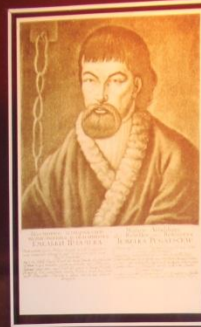

- Тұтқындалған Е. Пугачев отырғызылған темір тордың үлгісі

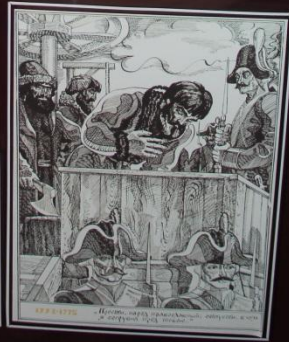

1774 жылы 15 қыркүйекте Жайық қалашығына генерал-поручик А.В Суворов келді. Бас командашы П.И Паниннің бұйрығы бойынша ол Пугачевті қудалауға бағытталған жазалаушы отрядтарды басқарды. Орыс және өзге халық тарихындағы ең көрнектідердің бірі – халық колбасшысының дақты өмірінің соңында оған қарсы сол кездегі Ресейдің ең қабілетті, таңдаулы генералдарды болашақ генералиссимус, әскери ғұлама жіберілді. Сөйтіп тарих таптық баррикаданың қарама-қарсы жағына екі түрлі адамдарды тоғыстырды.

1774 жылы 15 қыркүйекте Жайық қалашығына генерал-поручик А.В.Суворов келді. Баскомандашы П.И.Паниннің бұйрығы бойынша ол Пугачевті қудалауға бағытталған жазалаушы отрядтарды басқарды. Орыс және өзге халықтардың тарихындағы ең көрнектілердің бірі – халық колбасшысының дақты өмірінің соңында оған қарсы сол кездегі Ресейдің ең қабілетті, таңдаулы генералдары болашақ генералиссимус, әскери ғұлама жіберілді. Сөйтіп тарих таптық баррикаданың қарама-қарсы жағына екі түрлі адамдарды тоғыстырды.

15 Сентябри 1774 года в Яицкий городок прибыл генерал – поручик А.В. Суворов. По приказу главнокомандующего П.И.Панина он возглавил авангардные отряды, преследовавшие Пугачева. Под юбкой славянской героической жупки – народного противника, одного из самых выдающихся в истории русского и других народов России, будущего генералиссимуса, военного гения. История стала двух таких разных людей, поставив их на противоположные стороны классовых баррикад.

Указъ въ Императорскаго Величества Канцелярскихъ Ведомствъ. къ Военному Министру. Служба. 1774 года.

На фото: стул в стиле классицизма, выполненный из дерева (1773 г.). Стул имеет обивку из черной кожи с позолоченными элементами. Стул был подарен императором Павлом I императрице Екатерине II в память о ее вдовстве. Стул находится в музее-квартире императора Павла I в Санкт-Петербурге.

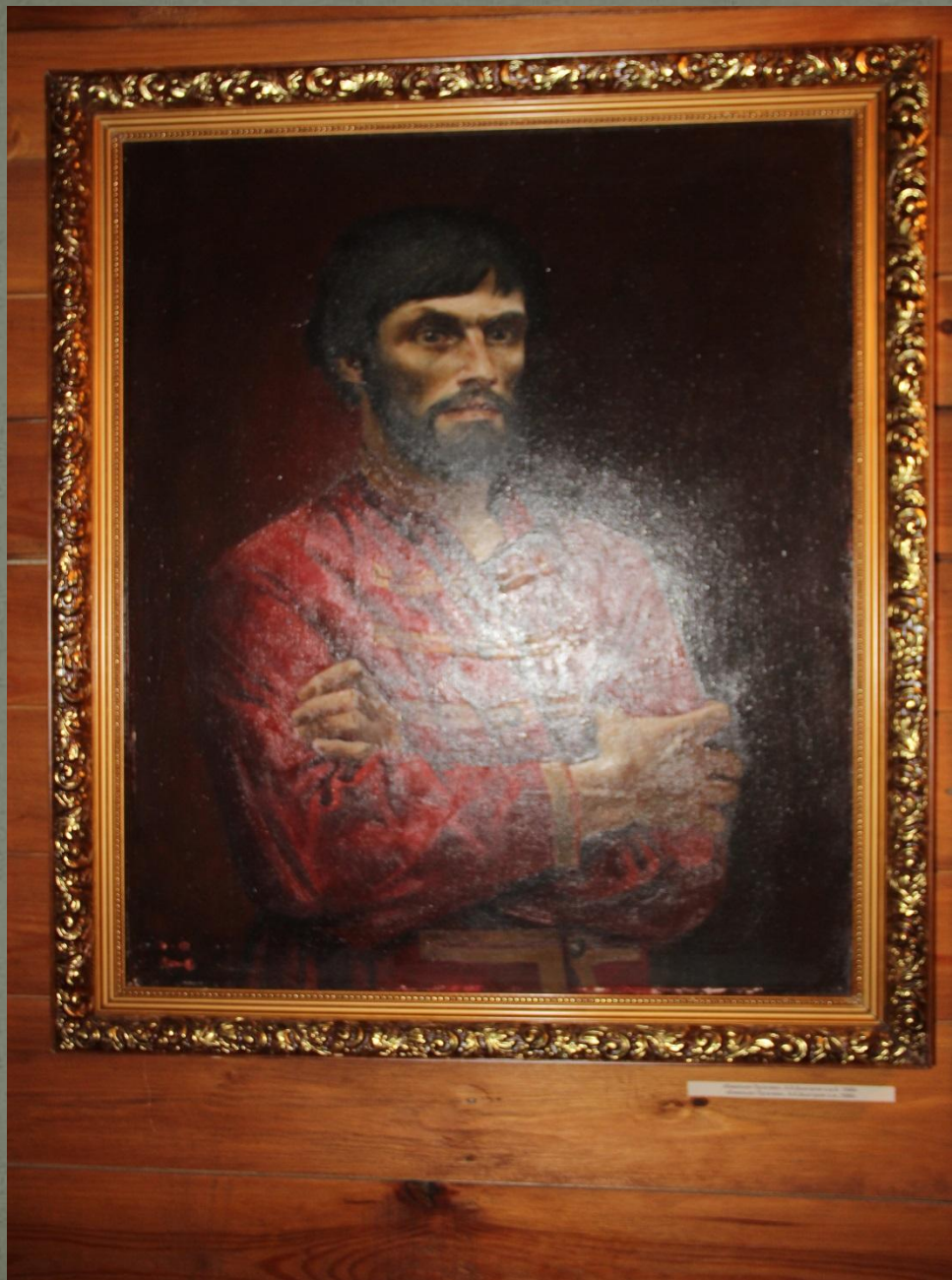

- Дін қызметшінің киімі

© 1998 by the Board of Trustees of the
Smithsonian Institution

© 1998 by the Board of Trustees of the
Smithsonian Institution

202846

Казак үйшірі
Казакча мазба

Казак ауласы
Казакчи двор

Заселение казахских степей в XVI – XVII веках неразрывно связано с историей строительства крепостей, вызванного ликвидацией Казанского и Астраханского ханства и присоединением Поволжья к России, что приблизило границы российского государства к территории Казахстана. Здесь же, в первой четверти XVI века появляются и русские волости. В 1584 году на берегу Ак Жайык возник небольшой Яицкий городок как один из военных аванпостов на границе с ногайским ханством.

Вольные казаки пользовались правом самоуправления, приема беглых в казаки. Однако самодержавие, отражавшее интересы помещиков, стало постепенно отнимать у казаков эти права, что привело к обострению классовой борьбы. С особой силой антифеодальная борьба яицких казаков сказалась в событиях восстания 1772 года, которое было безжалостно подавлено. В результате восстания яицкое казачество разделилось на два лагеря «послушных» и «непослушных».

Стон и плач стоял над Яиком. Казнь, ссылка на каторжные работы, «выколачивание» непосильных штрафов с «непослушных» приняло все большие размеры. Настроение бедноты в связи со всеми этими притеснениями стало граничить теперь с отчаянием, которое привело к началу нового, более мощного восстания, которым явилась Крестьянская война 1773-1775 годов под предводительством Е. Пугачева.

XVI ғасырдың аяғы мен XVII ғасырдың басында Ресейдің крепостниктік езгісінен қашқан шаруалар мен жұмыс адамдары біздің аймаққа келіп қоныстана бастады, 1584 жылы Ақ Жайық өзенінің жағасында кішкене Жайық қалашығы пайда болды. Еркін казактар өзін-өзі басқару, қашқындарды казактар қатарына қабылдау құқығына ие болды. Бірақ помещиктердің мүдесін қорғайтын самодержавия казактардан біртіндеп бұл құқықтарын алып, казактарға қашқындарды қабылдауға тиым салды, казактардың жерлерінде өз әскери гарнизондарын орналастырды.

1772 жылы Жайық казактарының феодалдық езгіге қарсы көтерілісі бұрқ ете түсті. Осы көтерілістің нәтижесінде казактар «тыңдамайтындар» және «тыңдағандар» болып екі лагерьге бөлініп, көтеріліс аяусыз жанышылып басылды.

Жайық бойы қайғыға тұнып тұрды. Жазалау, қиын жұмыстарға айдау, тыңдамайтындардан әсіресе кедейлерден үлкен мөлшерде алынып алу кең құлаш жаиды. Кедей халықтың осындай жағдайы мен көңіл – күйі жаңа, ірі көтеріліске, 1773 - 1775 жылғы Е. Пугачев бастаған шаруалар соғысына әкеліп соқтырды.

Уральск.—Оралск. № 4.
Президиумның на рудоберу бағары.

Уральск.—Oural'sk. № 4.
Продажа рыбы на рыбных базарах.

Олга. А. Щербакон, 1990г.
Удача. А. Щербакон, 1990г.

Көктемгі балық аулау. Балық базары.
Весенняя плавня. Рыбный базар на песке.

Реестр цен на Яике
в 20-70 годах XVIII в.

Мука (четвертак) — 2р 30 коп.
Крупа (четвертак) — 2р 90 коп.
Осетры (десяток) — 10-30 руб.
Икра рыбы (пуд) — 1-2 руб.
Сель (пуд) — 4-8 коп.
Волок (банка) — 2руб.
Овес (четверг) — 1р 65 коп.
Сено (пуд) — 8 коп.
Дрова (сажени) — 2 руб.
Двор (средний, со строением) — 60-75 руб.
Домаш (простая) — 50 руб.
Ишак — 3-6 руб.
Корова (средняя) — 2-4 руб.
Овца — 50 коп руб.
Мерзунья — 20-30 коп.
Шерсть верблюжья (пуд) — 1-2 руб.
Кофта простая, хлопок

Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»

Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»
Музей «Домик в деревне»